

Beszámoló az első EOQ MNB élelmiszerbiztonsági rendszermenedzser tanfolyamról

Az élelmiszeripar, de az elsődleges mezőgazdasági termelés terén is kiemelt fontosságú az élelmiszerbiztonság. A fogyasztók figyelme – az elmúlt időszak élelmiszerbotrányai következtében – az élelmiszerminőséggel szembeni általános elvárások között egyre inkább erre irányul. Az ugyanis alapvető emberi jog, hogy az előállított és forgalmazott élelmiszer ne legyen káros az emberi egészségre, ne okozzon megbetegedést, fertőzést.

Az élelmiszerek ártalmatlanságának biztosítása rendkívül sok szempont figyelembevételét és a jogi szabályozás sokoldalú, pontos betartását követeli meg az egész élelmiszerláncban. Ezen belül meghatározó szerepük van azoknak a szakembereknek is, akik különböző előképzettséggel az élelmiszerbiztonság megteremtésében aktívan részt vesznek.

Az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) elsősorban azért alakította ki harmonizált szakembertanúsítási rendszerét, hogy elősegítse a munkaerő szabad áramlását az Európai Unióban, de azért is, hogy a szakirányú felsőfokú végzettségű szakemberek a harmonizált követelményeknek megfelelő tudásanyag magas szintű elsajátításával eredményesen járuljanak hozzá a minőségi színvonal javításához. Ennek az elvárásnak megfelelően az EOQ eddig 32 különböző oklevéltípust vezetett be és fogadta el a kapcsolódó követelményrendszereket. Az oklevéltípusok túlnyomórészt a horizontális, tehát valamennyi szakterületen hasznosítható tudást ismerik el (pl. EOQ minőségügyi rendszermenedzser és auditor, EOQ TQM felülvizsgáló), de az utóbbi időben ágazatspecifikus tudást igazoló oklevelek is megjelentek, elsősorban az egészségügy és az agrárgazdaság területén.

A fentieknek értelmében az EOQ élelmiszerbiztonsági rendszermenedzser legyen képes kialakítani, bevezetni, fenntartani és továbbfejleszteni az élelmiszerbiztonsági irányítási és a HACCP rendszert az élelmiszertermelőknél, a -feldolgozóknál és a -forgalmazóknál, valamint a közétkeztetés és az éttermi szolgáltatások területén. Ennek figyelembevételével kezdeményezte az EOQ Magyar Nemzeti Bizottság egy olyan élelmiszerbiztonsági tanfolyam előkészítését és megszervezését, amelynek sikeresen vizsgázó résztvevői elsőként szerezhetik meg az EOQ élelmiszerbiztonsági rendszermenedzser oklevelet.

Az EOQ MNB az első élelmiszerbiztonsági rendszermenedzser-képző „pilot” tanfolyamot kizárólag olyan szakemberek számára szervezte meg, akik felsőfokú végzettséggel, a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén

több éves szakmai tapasztalatokkal rendelkeznek és már korábban megszerezték az EOQ minőségügyi rendszermenedzser oklevelet. Feltétel volt továbbá az is, hogy igazolt élelmiszerbiztonsági szakismereteket és tevékenységet tudjanak felmutatni az élelmiszerbiztonság területén, különös tekintettel a HACCP rendszerre.

Az első intenzív tanfolyam 2006. október 9-11-én került megrendezésre, amelyen 15 szakember vett részt.

A tanfolyam tananyaga a következő főbb szakterületekre terjed ki, amelyekről a résztvevők – tekintettel előképzettségükre és a tanfolyam intenzív jellegére – csak részben kaptak tájékoztatást, de amelyek teljes egészében az írásbeli és szóbeli vizsga anyagát képezték:

- az élelmiszerbiztonság jelentősége a fogyasztók számára;
- az élelmiszerbiztonság jogi szabályozása;
- veszély- és kockázatelemzés;
- a HACCP rendszer és gyakorlati alkalmazása;
- a helyes gyakorlatok (GMP, GHP, GAP stb.) fogalma és útmutatói;
- élelmiszerbiztonsági irányítási rendszerek az élelmiszerláncban, különös tekintettel az ISO 22000-es szabványsorozatra és a nemzetközi kereskedelmi láncok követelményrendszereire (pl. BRC, IFS, EUREPGAP);
- élelmiszerbiztonsági irányítási rendszerek validálása, verifikálása és fejlesztése;
- nyomonkövethetőség az élelmiszerláncban.

Az élelmiszerbiztonsági tanfolyam tananyagát a szakterület kiváló képviselői (Dr. Erdős Zoltán, Dr. Molnár Pál, Dr. Rácz Endre, Dr. Sebők András és Kétszeri Dávid) dolgozták ki, akik túlnyomórészt az előadásokat és a konzultációkat is tartották.

A záró konzultáción számos, a „pilot” tanfolyam tananyagának kiegészítéséhez, véglegesítéséhez jól hasznosítható vélemény, javaslat hangzott el, melyek közül a következők emelendők ki:

1. A veszély- és kockázatelemzés témakörben szükséges a génmódosítás és a takarmányozás területén jelenlevő veszélyek, kockázatok ismertetésének bővítése.
2. Kapjon nagyobb teret a fogyasztói tájékoztatás, különös tekintettel az élelmiszerek jelölésére és az allergénekre.
3. Lehetőség szerint még kiegészítendő a tananyag az élelmiszerbiztonsági irányítási rendszerek bevezetésével és auditálásával kapcsolatos

gyakorlati tapasztalatokkal, beleértve azon szervezetek tapasztalatait is, amelyek ilyen tanúsítással rendelkeznek.

4. Hasznos lenne az EUREPGAP és a kereskedelmi láncok által elvárt követelményrendszerek tanúsításáról szóló fejezetek részletesebb taglalása, valamint az integrálási metodikák ismertetése, az összehasonlítások és átjárhatóság bemutatása a különböző rendszerek között.
5. Célszerű lenne egyes részletek elmélyítése csoportmunka vagy workshop formájában, ami az EOQ élelmiszerbiztonsági rendszermenedzserek későbbi munkáját is segíti.

Ezen javaslatok alapvetően be fognak épülni a következő tanfolyamok anyagába.

Az intenzív tanfolyam résztvevői teljes körű vizsgán vettek részt, melyek főbb követelményei a következők:

- Írásbeli vizsga:
20 db 4 választásos tesztkérdés 60%-ának helyes megválaszolása
- Szóbeli vizsga:
2 komplex kérdés helyes megválaszolása kiselőadás formájában (kb. 15 perces felkészülési idő után)
Követelmény: A szóbeli vizsga mindkét kérdésére olyan választ kell adni, hogy a vizsgáztatók értékelésének átlaga legalább 60% legyen.

A tanfolyam elvégezhető és a vizsgán való részvétel engedélyezhető az előfeltételek teljesülésének hiányában is. Ebben az esetben a résztvevő csak a vizsga eredményét tartalmazó részvételi igazolást kap. Az EOQ és az EOQ MNB oklevél a későbbiek során – az előfeltételek teljesülése után – az igazolás alapján kérhető. Ezek az oklevelek a jelenlegi szabályok alapján 5 évig érvényesek. Az EOQ élelmiszerbiztonsági rendszermenedzszer oklevél az EOQ élelmiszerbiztonsági auditor oklevél megszerzésének előfeltétele, amely ennek a feltételnek a teljesülése esetén az EOQ minőségügyi auditor oklevéllel rendelkezők által automatikusan kérhető.

A következő 40 órás EOQ élelmiszerbiztonsági rendszermenedzszer-tanfolyam megtartására – megfelelő számú résztvevő jelentkezése esetén – 2007. II. negyedévében kerül sor.

Molnár Pál